

Opening new horizons

Wetenschappelijke
Integriteit

VCWI, 28 oktober 2015

Olivier Boehme

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- Opdracht Bureau tot aanpassing beleid en regelgeving WI
- Overleg in ad hoc **Taskforce Wetenschappelijke Integriteit** (2013-2014)
 - Voorzitter: Prof. J. Fokkema (RvB/TU Delft)
 - 15 leden
 - 3 wetenschapsdomeinen
 - 5 universiteiten
 - Secretaris: O. Boehme
 - Opdracht:
 - Voorstellen maatregelen:
 - preventie en sensibilisering
 - detectie en controle
 - optreden en sanctioneren

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- Resultaat:
 - Clausule oproep, aanvraag en overeenkomst
 - Profielen voor (co)promotoren en onderzoekers
 - Aanpassingen aan algemeen reglementen en reglement aspirant en postdoc
- Goedkeuring door RvB 19 nov. 2014/24 juni 2015 met Bijkomend overleg met de universiteiten

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Clause** → Preventie en sensibilisering
- In oproeptekst en aanvraagformulieren:

*Het FWO waakt over de wetenschappelijke integriteit vanaf het moment waarop onderzoeksfinanciering wordt aangevraagd tot de uitvoering van het onderzoek en de publicatie van de onderzoeksresultaten. Daarom zijn **onderzoekers die beroep doen op de ondersteuning van het FWO**, alsook hun **gastinstellingen, (co)promotoren** en andere bij het FWO-onderzoek betrokken medewerkers, **te allen tijde verplicht de wetenschappelijke integriteit in acht te nemen**.*

*Elementaire gedragsregels in dat verband zijn vastgelegd in de **Ethische Code voor wetenschappelijk onderzoek in België** en de **European Code of Conduct for Research Integrity**. Beide documenten zijn bij de oproep voor onderzoeksaanvragen gevoegd. Het FWO gaat ervan uit dat elke onderzoeker van bij de indiening van een aanvraag kennis heeft genomen van deze codes en zich ertoe verbindt hun bepalingen te zullen volgen in alle stadia van het voorgestelde onderzoek. Dat geldt ook voor hun **gastinstellingen, (co)promotoren** en bij het FWO-onderzoek **betrokken medewerkers** voor wie zij mede verantwoordelijkheid dragen.*

Bij twijfel over de toepasselijkheid of de wijze van toepassing van een bepaling zal de gastinstelling en/of de onderzoeker die verantwoordelijk is voor het project of mandaat contact opnemen met de FWO-administratie met het oog op verduidelijking en het maken van concrete afspraken daarover.

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Clausule** → Preventie en sensibilisering
- In overeenkomsten:

Het FWO waakt over de wetenschappelijke integriteit vanaf het moment waarop onderzoeksfinanciering wordt aangevraagd tot de uitvoering van het onderzoek en de publicatie van de onderzoeksresultaten. Daarom zijn onderzoekers die beroep doen op de ondersteuning van het FWO, alsook hun gastinstellingen, (co)promotoren en andere bij het FWO-onderzoek betrokken medewerkers, te allen tijde verplicht de wetenschappelijke integriteit in acht te nemen.

*Elementaire gedragsregels in dat verband zijn vastgelegd in de Ethische Code voor wetenschappelijk onderzoek in België en de European Code of Conduct for Research Integrity. **Beide documenten maken deel uit van deze overeenkomst.** Het FWO gaat ervan uit dat elke onderzoeker van bij de indiening van een aanvraag kennis heeft genomen van deze codes en zich ertoe verbindt hun bepalingen te zullen volgen in alle stadia van het voorgestelde onderzoek. Dat geldt ook voor hun gastinstellingen, (co)promotoren en bij het FWO-onderzoek betrokken medewerkers voor wie zij mede verantwoordelijkheid dragen.*

Bij twijfel over de toepasselijkheid of de wijze van toepassing van een bepaling zal de gastinstelling en/of de onderzoeker die verantwoordelijk is voor het project of mandaat contact opnemen met de FWO-administratie met het oog op verduidelijking en het maken van concrete afspraken daarover.

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Profielen** → Preventie en sensibilisering

- **(co)promotor**

zowel in de betekenis van de promotor van een promovendus als in die van de hoofd- of medeverantwoordelijke van een onderzoeksproject van het FWO

- Wetenschappelijke competenties
- Ontwerp, planning en randvoorwaarden
- Overleg, evaluatie en bijsturing
- Publicaties
- Databeheer
- Opleiding en professionele ervaring
- Wetenschappelijke Integriteit

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Profielen** → Preventie en sensibilisering
 - **Doctorandus**
 - Rechten
 - Plichten
 - **Postdoctorale onderzoeker**
 - Rechten
 - Plichten
 - **De universiteit en de facultaire, departementale en/of andere entiteiten die ze de bevoegdheid voor de regelgeving over en het toezicht op het doctoraatsonderzoek heeft gegeven**
 - Zie webpagina met profielen en algemene duiding en richtlijnen over WI:

<http://www.fwo.be/nl/het-fwo/organisatie/wetenschappelijke-integriteit/> .

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen:**
 - Detectie en Controle
 - Optreden en Sanctioneren
- **Principe:**
 - Uitvoering bij gastinstelling
 - FWO heeft geen eigen CWI
 - Goede samenwerking FWO-gastinstelling vereist

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Algemeen Reglement // 'draaiboek'** (zie <http://www.fwo.be/nl/algemeen-reglement/>)

Art. 4bis – Wetenschappelijke integriteit.

§1. Rol universiteiten

1. De universiteiten waaraan de FWO-beneficianten hun onderzoeksprojecten uitvoeren, voeren een **preventief** beleid met betrekking tot wetenschappelijke integriteit en **waken** over de wetenschappelijke integriteit waarmee dergelijk onderzoek uitgevoerd moet worden.

2. In dit kader zijn de academische overheden ertoe gehouden om de secretaris-generaal van het FWO te **informer**en van zodra zij inbreuken op de wetenschappelijke integriteit begaan door beneficianten van het FWO nadat alle relevante procedures en geplogenheden aan hun instelling zijn doorlopen en daar geen redelijke twijfel meer bestaat over de inbreuk en de precieze aard daarvan.

3. **De secretaris-generaal van het FWO brengt de onthaalinstelling op de hoogte** van elke ernstige aanwijzing van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit begaan door een van de beneficianten van het FWO. Daarop start de universiteit haar gebruikelijke procedure voor inbreuken op wetenschappelijke integriteit op. De universiteit voert in dat geval het onderzoek uit conform haar eigen regels en bezorgt haar vaststellingen aan het FWO.

4. In het **verslag** aan het FWO worden in elk geval integraal en duidelijk vermeld: de gedane vaststellingen, de gehanteerde onderzoeksmethodiek, de verdere bevindingen en het eventuele advies van de VCWI. De universiteit houdt zich, gedurende de volledige procedure, ter beschikking van het FWO voor het geven van bijkomende inlichtingen en informatie en draagt er al het mogelijke toe bij om financiële schade en afbreuk aan de reputatie van het FWO te helpen vermijden.

5. **Communicatie** door de universiteit aan derden zal steeds in overleg met het FWO gebeuren en vice versa.

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Algemeen Reglement**

Art. 4bis – Wetenschappelijke integriteit.

§2. Procedure bij inbreuken wetenschappelijke integriteit

1. Bij aanwijzingen van een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit door mandaathouders van het FWO of in het kader van ander door het FWO gefinancierd onderzoek voert de universiteit het onderzoek uit conform haar eigen regels en bezorgt haar bevindingen aan het FWO overeenkomstig paragraaf 1. Het **bezorgen** dient te gebeuren op een manier waarop de datum van bezorging en ontvangst duidelijk en ontegensprekelijk kan worden vastgesteld. Bij voorkeur wordt derhalve het dossier door de universiteit hetzij per e-mail, per fax dan wel per aangetekend schrijven aan het FWO bezorgd.

2. Het FWO behandelt elk dossier strikt **vertrouwelijk**.

3. Indien het dossier een advies van de **Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)** bevat, wordt de onderzoeker zo spoedig mogelijk uitgenodigd om door het FWO te worden gehoord.

4. Indien de universiteit geen advies gevraagd heeft aan de VCWI m.b.t. het concrete dossier, kan het FWO het dossier ter advies voorleggen aan de VCWI. **Zo spoedig mogelijk na de ontvangst van het advies van de universiteit, c.q. van de VCWI, wordt de onderzoeker uitgenodigd om door het FWO te worden gehoord.** De onderzoeker kan zich op de hoorzitting laten bijstaan door een raadsman.

5. Indien op basis van het eerste (universitaire) c.q. tweede (VCWI-)advies **niets ten laste** kan worden gelegd van de onderzoeker, neemt de procedure automatisch een **einde** en hoeft de onderzoeker niet te worden uitgenodigd.

6. Na het horen van de onderzoeker neemt het FWO binnen de wettelijk en/of contractueel bepaalde termijn een **beslissing** over de gevolgen die aan de feiten worden gekoppeld. Het FWO kan beslissen de overeenkomst m.b.t. het mandaat, onderzoeksproject of ander FWO-subsidiekanaal te beëindigen of te herzien, waarbij steeds rekening zal worden gehouden met de belangen van de onderzoekers die te goeder trouw blijken te zijn. Indien het een mandaathouder is met een arbeidsovereenkomst met het FWO, wordt er een beslissing genomen binnen de drie werkdagen met het oog op het al dan niet ontslaan om dringende redenen.

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Algemeen Reglement**

Artik. 4bis – Wetenschappelijke integriteit.

§2. Procedure bij inbreuken wetenschappelijke integriteit

7. De leden van de Raad van bestuur van het FWO, die de universiteit vertegenwoordigen waaraan de onderzoeker is verbonden, nemen in geen geval deel aan de hoorzitting of de besluitvorming.

8. Indien tot een **ontslag om dringende redenen** wordt beslist, omdat de integriteitsinbreuk een ernstige tekortkoming is die elke professionele samenwerking tussen het FWO en de onderzoeker onmiddellijk en definitief onmogelijk maakt, zal de beslissing tot dit ontslag in elk geval worden genomen en ter kennis gebracht van de onderzoeker binnen de drie werkdagen nadat voldoende zekerheid is verworven over de feiten. Daarbij wordt onder **‘voldoende zekerheid over de feiten’** begrepen: indien de bevindingen van de betrokken instelling(en) en/of die van de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit, die desgevallend door het FWO kan verzocht worden om een tweede opinie, voldoende duidelijkheid verschaffen.

9. De **kennisgeving** van de redenen van het ontslag om dringende redenen aan mandaathouders die aan het FWO verbonden zijn door middel van een arbeidsovereenkomst, zal gebeuren binnen de drie werkdagen na de dag van het ontslag met nauwkeurige vermelding van de motieven en de datum van de feiten. Daarbij geldt ook zaterdag als een werkdag bij de berekening van de driedagentermijn.

10. Bij **aspiranten en andere beneficianten** van FWO-financiering wordt zo snel mogelijk nadat voldoende zekerheid is verworven over de feiten een beslissing genomen over de overeenkomst of de andere gevolgen die aan de feiten worden gekoppeld.

11. Het FWO brengt zijn **beslissingen ter kennis** van de onderzoeker bij aangetekende brief of, indien nodig, deurwaardersexploot.

12. Het FWO brengt zijn beslissing ook ter kennis van de **gastinstelling** van de betrokken onderzoeker binnen de zeven kalenderdagen.

13. Het bureau van het FWO beslist of er al dan niet een **strafklacht** wordt neergelegd en deelt die beslissing mee aan de Raad van Bestuur en de gastinstelling. Het FWO kan desgevallend de tuchtprocedure schorsen.

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Reglement Aspirant** (zie <http://www.fwo.be/nl/mandaten-financiering/predocorale-mandaten/aspirant/reglement-inzake-mandaat-aspirant/>)

Art. 11. (reeds in vorige versie reglement)

Met uitzondering van de bepalingen van artikel 16 mogen de titularissen van een mandaat Aspirant geen deel uitmaken van het Assisterend of Zelfstandig Academisch Personeel van de universiteiten of hiermee gelijkgestelde instellingen.

Art. 11 bis.

Behoudens de gemeenrechtelijke regels van beëindiging, neemt het mandaat van aspirant, en derhalve de beursovereenkomst, in de regel een einde bij afloop van de termijn van 2 jaar.

*De beursovereenkomst wordt van rechtswege **onmiddellijk ontbonden**, zonder enige vergoeding, indien de aspirant niet langer **verbonden** is aan een universiteit in de Vlaamse Gemeenschap of aan de Evangelische Protestantse Faculteit in Leuven of de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel, eventueel in samenwerking met een Vlaamse of federale wetenschappelijke instelling, of indien de promotor niet langer tenminste één van volgende posities bekleedt:*

- 1° een ZAP-lid met een aanstelling van meer dan 10% aan een Vlaamse universiteit;*
- 2° een ZAP-lid dat een aanstelling van 10% heeft aan een Vlaamse universiteit met een onderzoeksopdracht;*
- 3° een ZAP-lid dat een aanstelling van 5% heeft aan een Vlaamse universiteit én kliniekhoofd of adjunct-kliniekhoofd is of een gelijkgestelde functie heeft in een Universitair Ziekenhuis;*
- 4° een academisch personeelslid, met een aanstelling aan de Evangelische Protestantse Faculteit in Leuven en de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel;*
- 5° een onderzoeksdirecteur van het FWO;*
- 6° een nominatieve beneficiant van een ERC Starting Grant, een ERC Consolidator Grant, een Advanced Grant of een Odysseus II toelage, met een Vlaamse universiteit als onthaalinstelling.*

*De aspirant heeft in voorkomend geval wel het recht om een **alternatieve promotor**, die aan minimaal één van de vereiste criteria voldoet, voor te stellen in overleg met de onthaalinstelling en zo ontbinding van de overeenkomst te vermijden.*

*Ook indien een **ernstige integriteitsinbreuk bij de promotor** van de aspirant wordt vastgesteld die volgens de onthaalinstelling ernstig genoeg is om niet meer op te kunnen treden als promotor, kan de aspirant een alternatieve promotor voorstellen in overleg met de onthaalinstelling.*

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Reglement Aspirant**

Art. 11 ter.

Daarnaast wordt de **beursovereenkomst** van rechtswege ontbonden, zonder vergoeding of opzeg aan de onderzoeker in geval deze een **integriteitsinbreuk** heeft begaan die elke professionele samenwerking tussen het FWO en de onderzoeker onmiddellijk en definitief onmogelijk maakt.

Art. 11 quater.

Van zodra het FWO kennis krijgt van **inbreuken op de wetenschappelijke integriteit** van een van zijn onderzoekers hoort het FWO de onderzoeker.

De onderzoeker kan zich laten bijstaan door een raadsman.

Nadat de onderzoeker werd gehoord, kan het FWO de volgende **beslissingen** nemen:

- a. het dossier zonder gevolg klasseren;
- b. de feiten die zich hebben voorgedaan formeel vaststellen en deze vaststelling opnemen in het persoonlijk dossier van de aspirant bij het FWO;
- c. een formele verwittiging geven en deze verwittiging opnemen in het persoonlijk dossier van de aspirant bij het FWO;
- d. de overeenkomst van rechtswege ontbinden zoals voorzien in artikel 11ter van het reglement.

De bovenvermelde gevolgen b) en c) kunnen bovendien in aanmerking genomen worden bij een latere beoordeling van de aanvraag tot **verlenging** van het mandaat door de bevoegde wetenschappelijke commissie.

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Reglement Postdoctoraal Onderzoeker** (zie <http://www.fwo.be/nl/mandaten-financiering/postdoctorale-mandaten/postdoctoraal-onderzoeker/reglement-inzake-mandaat-postdoctoraal-onderzoeker/>)

Art. 10. (reeds in vorige versie reglement)

Met uitzondering van de bepalingen van artikel 13 mogen de titularissen van een mandaat Postdoctoraal Onderzoeker geen deel uitmaken van het Assisterend of Zelfstandig Academisch Personeel van de universiteiten of hiermee gelijkgestelde instellingen.

Art. 10 bis.

*In geval de postdoctoraal onderzoeker niet meer **verbonden** is aan een universiteit in de Vlaamse Gemeenschap of aan de Evangelische Protestantse Faculteit in Leuven of de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Brussel, eventueel in samenwerking met een Vlaamse of federale wetenschappelijke instelling, wordt de **arbeidsovereenkomst van rechtswege ontbonden**.*

FWO - Wetenschappelijke Integriteit

- **Reglementen** → Detectie en Controle, Optreden en Sanctioneren
 - **Reglement Postdoctoraal Onderzoeker**

Art. 10 ter.

Behoudens de gemeenrechtelijke regels van beëindiging, neemt het mandaat van postdoctoraal onderzoeker, en derhalve de arbeidsovereenkomst, in de regel een einde bij de afloop van de termijn van 3 jaar.

*Daarnaast wordt de **arbeidsovereenkomst om dringende reden beëindigd**, zonder vergoeding of opzeg aan de onderzoeker, in geval deze een **integriteitsinbreuk** heeft begaan die elke professionele samenwerking tussen het FWO en de onderzoeker onmiddellijk en definitief onmogelijk maakt.*

Art. 10 quater.

*Van zodra het FWO **kennis krijgt van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit** van een van zijn onderzoekers, hoort het FWO de onderzoeker.*

De onderzoeker kan zich laten bijstaan door een raadsman.

Na de onderzoeker te hebben gehoord, kan het FWO de volgende beslissingen nemen:

- a. het dossier zonder gevolg klasseren;*
- b. de feiten die zich hebben voorgedaan formeel vaststellen en deze vaststelling opnemen in het persoonlijk dossier van de postdoctoraal onderzoeker bij het FWO;*
- c. een formele verwittiging geven en deze verwittiging opnemen in het persoonlijk dossier van de postdoctoraal onderzoeker bij het FWO;*
- d. de onderzoeker ontslaan mits betaling van de wettelijk bepaalde vergoeding;*
- e. de onderzoeker om dringende reden ontslaan.*

*De bovenvermelde gevolgen b) en c) kunnen bovendien in aanmerking genomen worden bij een latere beoordeling van de aanvraag tot **hernieuwing** van het mandaat door de bevoegde wetenschappelijke commissie.*

Meer informatie over het FWO

www.fwo.be

Informatie over werking, reglementering, wetenschappelijke prijzen, oproepen...

Alle publicaties vrij te downloaden

www.geschiedenisfwo.be

Module geschiedenis FWO

Join us

